

**SVENSKA
FOTBOLL
FÖRBUNDET**

BOX 1216
SE-171 23 SOLNA
SWEDEN

EVENEMANGSG. 31

TELEFON
08-735 09 00

TELEFAX
08-735 09 01

E-POST
svff@svenskfotboll.se

WEBBPLATSER
svenskfotboll.se
fogis.se

BANKGIRO
620-7799

PLUSGIRO
4633-4

ORGANISATIONS-
NUMMER
815200-1916

Finansdepartementet
[finansdepartementet.registrator@
regeringskansliet.se](mailto:finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se)

Solna 2017-08-02

Remissvar "En omreglerad spelmarknad" (Fi2017/01644/OU)

Sammanfattning

Svensk Fotboll välkomnar en reform av den svenska spelagstiftningen. Vi ser positivt på förslaget att införa en ramlagstiftning, en stärkt spelmyndighet med omfattande föreskriftsrätt och tuffare sanktioner vid brott mot lagar och föreskrifter, särskilt för att bekämpa matchfixing. Fotbollen delar uppfattningen att en hög grad av kanalisering är en förutsättning för en fungerande spelmarknad, och att det med den föreslagna skattesatsen på 18 procent finns goda förutsättningar att uppnå detta.

För Svensk Fotboll är det avgörande för hela vår verksamhet att vi på en framtida spelmarknad kan få större del av de intäkter som spel på fotbollen genererar. Med tanke på att fotboll är en grundläggande förutsättning för att sportspelsmarknaden överhuvudtaget kan existera i den omfattning den gör, är detta en förväntan som måste betraktas som mer eller mindre självklar – särskilt om man beaktar den samhällsnytta fotbollen bidrar med.

Två spelobjekt dominerar på sportspelsmarknaden – trav och fotboll. *Svensk Fotboll kan under inga omständigheter acceptera att dessa två sporter behandlas så diametralt olika som utredningen föreslår. Trav- och galopp-sporten föreslås "ta över" kontrollen av ATG – ett bolag som, sedan*

1970-talet i skydd av ett monopol garanterat av staten, kunnat bygga en verksamhet som genererar årliga miljardvinster. Medan fotbollen å sin sida kommer att vara helt utelämnad till osäkra sponsrings-samarbeten.

Svensk Fotboll har inget emot att trav- och galoppsporten kan fortsätta finansiera sin verksamhet med överskottet från spelverksamheten, men ansvariga beslutsfattare måste hitta ett sätt att hantera fotbollen någorlunda likvärdigt.

Svensk Fotboll ser tre alternativ att åstadkomma detta:

1. Om Svenska Spel delas upp i två delar, ska fotbollen ha en substantiell ägarandel i den del där sportspelen ingår samt garanteras utdelningar.
2. Rättigheten till varumärket Stryktipset överförs till Svenska Fotbollförbundet (SvFF). SvFF har därefter rätt att erhålla ersättning från den operatör som nyttjar varumärket.
3. Alla spelbolag med licens åläggs att betala en avgift för att nyttja fotbollen (och annan idrott) som spelobjekt.

Dessa alternativ kan mycket väl kombineras för att uppnå en adekvat lösning.

Nedan utvecklar vi vår syn, samt lämnar vissa ändringsförslag, kring de frågor som vi anser vara av särskild vikt för Svensk Fotboll. Detta remissvar har tagit fram av SvFF i samråd med intresseorganisationerna Elitfotboll Dam (EFD) och Föreningen Svensk Elitfotboll (SEF), tillsammans här benämnda "Svensk Fotboll".

Licenssystemets utformning

Svensk Fotboll förstår behovet av att reformera spellagstiftningen och välkomnar en omreglerad spelmarknad som bygger på en licensmodell.

Fotbollen har inte några invändningar mot de olika föreslagna licensernas utformning, med det undantaget att vi liksom Riksidrottsförbundet (RF) tycker att det är rimligt att idrotten (och övriga ideella organisationer) också ska kunna bedriva onlinebingo, inte bara lotterier, med skattefrihet. Vi delar vidare RF:s synpunkter dels att det som ett av spellagens syften ska anges att allmännyttig ideell

verksamhet ska få goda möjligheter att finansiera sin verksamhet via intäkter från spel, dels att den högsta tillåtna insatsen i lokala och regionala lotterier ska höjas från 1/6000 till 1/1000 basbelopp och högsta vinsten från 1/6 till 1/4 basbelopp.

Vi förutsätter vidare att det inte kommer finnas några särskilda hinder för centrala idrottsförbund att erhålla spellicenser på den framtida spelmarknaden. Enskilda idrottsföreningar bör av spelsäkerhetsskäl dock inte ha möjlighet att erhålla licens på sportspelsområdet.

Fotbollens samhällsnytta

I utredningen slås fast den nytta ideell sektor gör för samhället, och att det därför finns anledning att ge dessa organisationer skattefrihet och exklusivitet på lotterimarknaden.

Svensk Fotboll menar att det inte med trovärdighet går att hävda att man värnar ideell sektors intäktsmöjligheter på en omreglerad spelmarknad utan att inkludera fotbollen i denna ambition: Fotbollen står ensam, genom sina 3 184 föreningar, för en dryg tredjedel av den samlade svenska idrottsrörelsens aktiviteter. Ungefär en miljon svenskar är medlemmar i en fotbollsförening, cirka 600 000 är aktiva spelare.

Anser man att fotbollens intäktsmöjligheter på spelmarknaden också är värda att värna (på samma sätt som övrigt föreningslivs), måste man beakta att *Svensk Fotboll får sina spelintäkter inte främst från lotterier, utan från sponsringssamarbetet med AB Svenska Spel*, där sportspelen är den logiska grunden för samarbetet.

Svensk Fotbolls och Svenska Spels mångåriga, och mycket framgångsrika, samarbete, fick för övrigt sin början när fotbollen gav bort ursprunget till Stryktipset till det statliga bolag som blev Tipstjänst. Detta var starten på Tipstjänsts (sedermera Svenska Spels) framgångar och expansion.

Fotbollens bidrag till samhället är omfattande. Få andra företeelser har t.ex. större möjligheter att bidra positivt till integrationen i vårt land, och som Sveriges i särklass största idrott är vår betydelse för folkhälsan stor. Om fotbollen ska fortsätta kunna ta detta ansvar, och utveckla sin verksamhet och sitt samhällsengagemang, är det

avgörande att våra intäkter på en framtida, omreglerad, spelmarknad kan öka.

Fotbollen tycker det är bra att ideell sektors lotterier föreslås bli skattefria. Men för att leva upp till den uttalade ambitionen att värna föreningslivet och ideell sektor i samband med omregleringen av spelmarknaden, måste också fotbollens särskilda förutsättningar beaktas – det vill säga det faktum att Svensk Fotbolls spelintäkter inte i första hand kommer från lotterier, utan snarare främst bygger på fotbollens starka koppling till sportspelen.

Fotbollens finansiering

I utredningen diskuteras en framtida uppdelning av AB Svenska Spel (en monopoldel och en konkurrensdel). Det är inom den konkurrensutsatta delen, där sportspelen kommer ligga, som intresset av ett sponsringssamarbete med fotbollen alltså kommer finnas. Man kan dock med säkerhet konstatera att denna del kommer att ha betydligt mindre pengar att röra sig med, jämfört med dagens Svenska Spel.

Svensk Fotboll ser med stor oro på det bortfall av intäkter från spelsektorn som riskerar att drabba vår verksamhet till följd av den föreslagna omregleringen. Om Svenska Spels sponsring upphör eller minskar radikalt till följd av omregleringen, är vår bedömning att det blir mycket svårt att kompensera för detta med nya samarbeten – vilket skulle drabba vår verksamhet hårt på alla nivåer.

Med tanke på den grundläggande betydelse vår idrott har för sportspelsmarknaden, och de vinster som skapas där, är en sådan utveckling oacceptabel. Istället borde man utnyttja den förestående reformeringen av spelmarknaden till att säkerställa att fotbollens intäkter från spelområdet kan öka, och att fotbollen inte enbart kommer att vara beroende av sponsringsuppörelser. För att framgångsrikt kunna ta oss an framtida utmaningar behöver vi utveckla verksamheten – vilket kräver ökade intäkter.

Det är inte rimligt och saknar all logik att behandla sportspelsmarknadens två dominerande spelobjekt – fotboll och trav – så fullständigt olika, vilket skulle bli fallet om utredningens förslag genomförs i sin helhet.

Även om ägandet i formell mening ser olika ut – Svenska Spel ägs direkt av staten, ATG ägs av trav- och galoppsporten men kontrolleras av staten genom styrelserepresentation och koncessioner – så har både Svenska Spel och ATG i praktiken varit statligt kontrollerade monopol, med exklusiva rättigheter att bedriva spel på fotboll respektive trav och galopp.

Men medan utredningen föreslår att ATG, ett bolag som år 2016 gjorde en vinst på 1,7 miljarder kronor (efter att ha betalat 1,5 miljarder kronor i skatt till staten, skatten sänks enligt utredningens förslag), ska "lämnas över" till trav- och galoppsporten, får Svensk Fotboll – ingenting.

Detta scenario kan Svensk Fotboll inte acceptera. Vi har inte något emot att trav- och galoppsporten även framgent får goda möjligheter att finansiera sin verksamhet med spelintäkter, men ansvariga beslutsfattare måste finna ett sätt att behandla travsporten och fotbollen mer likvärdigt i samband med att spelmarknaden omregleras.

Fotbollen ser ett antal möjliga vägar att åstadkomma detta:

- Om Svenska Spel delas upp i två delar, ska fotbollen ha en substantiell ägarandel i den del där sportspelen ingår samt garanteras utdelningar.
- Rättigheten till varumärket Stryktipset återförs till SvFF. Den operatör som nyttjar varumärket och opererar spelet får därefter betala en ersättning till SvFF. Föregångaren till Stryktipset skapades inom fotbollen och skänktes till det bolag som blev Tipstjänst. I ett läge där förutsättningarna på spelmarknaden nu radikalt ändras på ett sätt som (om inget görs) innebär stora risker för Svensk Fotboll, har nu staten möjlighet att "ge tillbaka" Stryktipset och på så sätt hjälpa fotbollen att hantera denna situation.
- Alla spelbolag med licens åläggs att betala en avgift för att nyttja fotbollen (och annan idrott) som spelobjekt. Detta är tankar som både RF och trav- och galoppsporten (ATG) också för fram.

Man kan också mycket väl tänka sig någon form av kombination av dessa förslag.

Det finns en utbredd – fullkomligt rimlig – uppfattning inom Svensk Fotboll, att de intäkter från spelsektorn som kommer fotbollen till del, inte står i proportion till den betydelse fotbollen i egenskap av spelobjekt har för spelbranschen. För att en ny spelreglering ska vinna acceptans hos den svenska fotbollsrörelsen, är det avgörande att fotbollen kan förvänta sig ökade intäkter från spel i framtiden.

Det är också viktigt att dessa intäkter är förenade med en rimlig långsiktighet och förutsägbarhet – något som inte kommer att uppnås om Svensk Fotboll enbart ska vara hänvisade till sponsringsavtal med spelmarknadens aktörer.

Med det sagt vill vi samtidigt betona hur viktigt det är med en ansvarfull hantering av fotbollens mångåriga partner och huvudsponsor Svenska Spel, i samband med att omregleringen av spelmarknaden sker. Ursprunget till samarbetet med Svenska Spel ligger så långt tillbaka i tiden som 1930-talet, då staten övertog föregångaren till Stryktipset från fotbollsrörelsen, och bildade bolaget Tipstjänst (sedermera Svenska Spel).

Skulle sponsringsintäkterna från Svenska Spel minska – särskilt innan nya ("icke-sponsringsberoende") intäktsströmmar till fotbollen har säkrats – skulle det ha betydande negativ påverkan på vår verksamhet.

Åtgärder mot matchfixing

Matchfixing är ett mycket stort hot mot fotbollen, både i Sverige och globalt. Matchfixingen strider mot idrottens mest grundläggande idé, dvs. att fair play råder och att alla inblandade ska göra sitt bästa. Den leder också till att kriminella element närmar sig, och ibland hotar, spelare samt riskerar att urholka förtroendet för, och kärleken till, fotbollen hos miljontals fotbollssupportrar.

Det är spel på fotboll som skapar matchfixingproblematiken. Fotbollen som sådan leder inte till matchfixing, utan det är möjligheterna att tjäna pengar på spel på fotboll som lockar kriminella att fixa och manipulera matcher. Den explosion av bettingmöjligheter som skett under den senaste tioårsperioden har förvärrat denna problematik.

Hanteringen av denna problematik tar allt mer resurser (ekonomiska och personella) i anspråk från fotbollen – som vi naturligtvis hade föredragit att lägga på att utveckla vår verksamhet.

Fotbollen kommer dock aldrig att ge vika. Vi kommer att göra precis allt som står i vår makt för skydda vår idrott mot dessa kriminella individers avskyvärda handlingar. För att nå framgång krävs att alla inblandade aktörer – förbund, föreningar, spelbolag och myndigheter – samarbetar effektivt.

Svensk Fotboll välkomnar därför utredningens förslag till ett nytt spel-fuskbrott, som syftar till att täppa till den lucka i lagstiftningen som vi och flera andra aktörer identifierat. I likhet med det förslag som SvFF gav in till utredningen i april 2016 menar vi dock att straffskalan för brott av normalgraden bör sträcka sig upp till fängelse i fyra år. Detta för att dels markera hur allvarligt samhället ser på denna brottslighet, som ytterst hotar alla tävlingars och därmed idrottens trovärdighet, dels i större utsträckning möjliggöra användning av straffprocessuella tvångsmedel, något som ofta är en nödvändighet för att säkra tillräcklig bevisning vid utredning av denna typ av gärningar. När det vidare gäller de omständigheter som enligt lagförslaget ska beaktas särskilt vid bedömningen av om ett brott är grovt, menar vi att det även särskilt bör läggas till om gärningen avsett betydande värde.

Slutligen finns det skäl att ytterligare tydliggöra, i vart fall i författningskommentaren, att spelfuskbrottet inte omfattar (rent) idrottsrelaterad manipulation, när t.ex. ett idrottslag utan egen koppling till vadhållning underpresterar i en match för att vinna idrottsliga fördelar åt sig eller någon annan, och detta oavsett om den aktuella matchen är föremål för vadhållning eller inte. Ett sådant, i och för sig klandervärt, beteende bör i stället hanteras inom ramen för idrottens eget bestraffningssystem (se Hübinette och Malmsten, *Idrottens bestraffningsregler*, 6 u., s. 44 och 134).

Vi är också mycket positiva till den ”nationella plattform mot manipulation av sporthändelser med avseende på vadhållning” som utredningen föreslår, och som ska ledas av Spelmyndigheten. Svensk Fotboll ser fram emot att aktivt bidra till utformningen av plattformen, och det praktiska arbetet med den, ett arbete som redan påbörjats genom den (inofficiella) plattform som samordnats av RF.

Det är viktigt att Svensk Fotboll – på det sätt som Spellicensutredningen har föreslagit – kan vara med och påverka utbudet på en framtida spelmarknad. Det är våra matcher som är spelobjekt, och som spelbolagen tjänar stora pengar på, då måste vi också få vara med och bestämma vad det ska vara möjligt att spela på. Det är t.ex. inte rimligt att man ska kunna spela pengar på vem som ska få ett gult kort eller på barn- och ungdomsfotboll. Vi anser här att Spelmyndigheten redan från början ska få ett tydligt bemyndigande av regeringen att meddela föreskrifter om vilket utbud som ska vara tillåtet, t.ex. genom ett tillägg i 13 § i förslaget till förordning om vadhållning. Spelmyndigheten kommer att ha bäst överblick över, och kunskap om, spelmarknaden, där utbudet kan ändras relativt snabbt med nya spelformer och erbjudanden. Mot denna bakgrund framstår det som en ineffektiv ordning att det skulle krävas regeringsbeslut varje gång utbudet ska begränsas.

För att motverka och utreda matchfixning är det vidare mycket viktigt att berörda aktörer fritt, men med vederbörlig varsamhet, kan utbyta information om misstänkt manipulation. Vi menar därför, i linje med vad RF förespråkade, att spelbolag ska vara skyldiga att omgående rapportera avvikande spelmönster och misstankar om matchfixing till Spelmyndigheten och, i förekommande fall, berört specialidrottsförbund (SF). Spelbolagen bör därutöver, som RF framhållit, åläggas att medverka i utredningar om misstänkt matchfixing, oavsett om utredningen bedrivs av rättsvårdande myndighet eller berört idrottsförbund.

Det är också viktigt att idrotten ges uttrycklig rätt att behandla personuppgifter för detta ändamål, vilket kan ske genom att 17 kap. i förslaget till spellag kompletteras med en sådan särskild bestämmelse. Vidare bör Polis- och Åklagarmyndigheterna inte vara förhindrade av sekretess när det gäller att utväxla nödvändig information med berörda idrottsförbund. De tilläggsförslag som vi redovisat ovan är ju också nödvändiga för att den nationella plattformen ska kunna utföra ålagda uppgifter, särskilt i fråga om informationsutbyte (jfr 11 § i förslaget till förordning om vadhållning).

En annan aspekt på denna fråga är att matchfixingproblematiken antagligen gör SvFF till en särskilt lämplig spelarrangör. En aktör på

spelmarknaden som samtidigt också är ytterst ansvarig för tävlingsverksamheten, har förstås unika möjligheter att skaffa sig information, samt att övervaka och förhindra spelrelaterat fusk.

Spelansvar

Svensk Fotboll anser att den enskilt viktigaste anledningen att införa en ny moderniserad spellagstiftning är att säkerställa ett starkt konsumentskydd. De spelansvarskrav som föreslås i betänkandet framstår som adekvata och rimliga.

Marknadsföring

Svensk Fotboll ser positivt på utredningens förslag om måttfullhet vid marknadsföring av spel mot konsumenter. Detta är en viktig pusselbit i ett väl fungerande spelansvar och har betydelse för hela spelbranschens rykte och trovärdighet. Det är dock av stor vikt för fotbollen och idrotten i stort att reglerna för marknadsföring, när dessa närmare fastställs av Spelmyndigheten, utformas så att det är attraktivt att sponsra idrott. Det kan inte anses föreligga någon risk med detta, eftersom sponsring av idrott generellt bygger på marknadsföringsmetoder som bedöms vara bland de minst påträngande.

Slutkommentar

Omregleringen av spelmarknaden kommer att ha stor påverkan på fotbollens existensvillkor under lång tid framåt. Ansvariga beslutsfattare har ett stort ansvar att beakta de konsekvenser olika beslut får för Svensk Fotboll. Skulle intäkterna från spelområdet minska kommer det att slå hårt och omedelbart mot vår verksamhet. Fotbollen kan inte enbart leva av spelares, ledares och supportrars engagemang – det behövs pengar också.

Men, som vi redogjort för ovan, finns ett antal möjligheter att långsiktigt stärka fotbollen i samband med att inriktningen för den svenska spelmarknaden fastställs – vilket, med tanke på fotbollens betydelse för spelmarknaden, är det enda rimliga och acceptabla utfallet.

En stärkt fotbollsrörelse kommer i sin tur att ge tillbaka till samhället i form av bättre verksamhet och bättre förutsättningar för att vara aktiv och engagerad. Dessutom skulle ökade resurser innebära att Svensk

Fotbolls arbete för en positiv samhällsutveckling, inte minst på integrationsområdet, kan förstärkas ytterligare.

Om ni har några frågor om detta remissvar är ni välkomna att kontakta SvFF:s chefsjurist, Anders Hübinette, e-post anders.hubinette@svenskfotboll.se eller telefon 08-735 95 42.

Svenska Fotbollförbundet

Karl-Erik Nilsson
Ordförande

Håkan Sjöstrand
Generalsekreterare